

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Cena po pošti:

za celo leto . R 50'—
za pol leta . R 25'—
za četrt leta . R 13'—
za 1 mesec . R 4'50
Za Ljubljano mesečno 4'50

Uredništvo in uprava:

Nopitarjeva ulica št. 6

Vredn. telefon št. 53

Uradniška vlada.

Uspeh pogajanj v Belem gradu.

LDU Belgrad, 11. febr. »Politika«
javlja: Prestolonaslednik regent Ale-
ksander je napravil sinoči ob enain-
dvajseti uri zadnji poskus, da pride do
sporazuma med političnimi skupinami
glede sestave koncentracijske vlade.
Itako se bodo danes opoldne pogajanja
nadaljevala. Verjetno je, da se bo še
danes vedelo, ali obstoji možnost, da
se sestavi koncentracijska vlada, ki bo
razpisala volitve, ali da bo izvršila te
volitve uradniška vlada.

LDU Belgrad, 11. februarja. Vče-
ršnjem dan je potekel med posvetova-
nji klubov. Delegati, ki so se posveto-
vali o sestavi vlade, so poročali nato
svojim strankam. Zanimivo je, da ve-
čina poslancev ni bila zadovoljna z de-
lom svojih delegatov in da so zlasti po-
slanci iz pokrajin, pripadajoči tako De-
mokratski zvezi, kakor tudi radi-
kalni stranki, voljni, da se na vsak na-
čin sporazumejo. Posebno v radikal-
nem klubu je bilo čuti ostro kritiko za-
pisa druge seje delegatov. Ob 18. uri
se je vršila seja načelnikov opozici-
onalnega bloka. Sklenili so, da se mo-
rajo njihovi zastopniki v vprašanju tra-
janja sedanjega parlamenta ukloniti.
Oni so prej zahtevali, kakor je znano,
da se ima začasno predstavništvo sma-
trati za razpuščeno šele, ko se sestane
konstituenta.

LDU Bel grad, 11. februarja. Sinoči
ob pol 19. uri so se vršila na dvoru po-
svetovanja z g. Jovanom Jovanovičem,
našim novoimenovanim poslanikom v
Washingtonu. V političnih krogih se
govori o možnosti, da sestavi g. Jova-
novič uradniško ministstvo, ki bi iz-
vršilo volitve za konstituento.

LDU Belgrad, 11. februarja. Prestolo-
naslednik regent Aleksander je pozval si-
noči ob 21. uri na posvetovanje dr. Ko-
rošca, Joca Jovanoviča, dr. Drinkoviča,
Svetozara Pribečevića, dr. Palečka in Ko-
sto Timotijevića. Regent jim je ponovno
pojasnil svoje stališče, da zahtevajo inte-
resi države sestavo koncentracijske vlade,
ki bi izvršila volitve za konstituento. Na-
to so se delegati posvetovali, na kak na-
čin bi se došlo do sporazuma. Govori se,
da sta imela Timotijević in Joca Jova-
novič zanimivo diskusijo o sedanjem parla-
mentu. Končno so sklenili, svojim klubom
poročati o prestolonaslednikovem apelu
in zahtevati novih navodil za pogajanja.

LDU Bel grad, 11. febr. Včerajšnji
razgovori na dvoru so napravili vtis, da
sta obe stranki voljni popustiti. Za danes
ob desetih so bile sklicane seje klubov.
Opoldne se je vršila seja delegatov.

LDU Bel grad, 11. febr. Danes popol-
dne ob osemnajstih so se sestali zastopni-
ki opozicije, da redigirajo odgovor na za-
hteve vlade. Istočasno je zboroval minist-
ski svet.

Delavska beda.

V Trzinu je dogodilo to-le: Delavec,
ki je celih 53 let pošteno in zvesto de-
lal v eni in isti tovarni, je obolel. Za-
del ga je po eni strani telesa mrtvoud.
Delati najbrže nikdar več ne bo mogel.
Navezan bo na postrežbo dobrih lju-
di. To se je zgodilo pred več meseci.
Vendar stari invalid delavskega pokli-
ca ni bil izročen popolni bedi, ker mu
je tovarnar izplačeval še vedno polno
plačo. Te dni pa se je zgodilo, da je pod-
jetnik ubogemu mrtvoudnemu delavcu
izplačal le še polovico njegove nekda-
nje mesečne plače. In nekega dne se
utegne zgoditi, da bo tudi to polovico
ustavil. Tako bo delavec za svojo 53
letno zvestobo, pridnost in poštenost
na stara leta poplačan z bedo in gla-
dom.

Ta usoda je podobna usodi tisočev
drugih delavcev. Žrtve kapitala padajo
vsak dan, hirajo, gladujejo in v bedi
umirajo. Na tisoče jih brezskrbno trati
svojo mlado moč v službi tujega kapi-
tala, da na stara leta brez moči obne-
morejo ter shirajo. Eni umirajo na bor-
nih beraških capah v sobicah delav-
skih kasarn, drugi po bolnicah in hi-
ralnicah, tretji na cestah in v jarkih.
To je usoda delavca!

Premalo umevanja ima javnost za
delavsko vprašanje, ki je bistven del
socialnega vprašanja. Z grešno lahko-
miselnostjo gredo ljudje mimo znakov
socialne bede in se ne zmenijo za njo,
razum, če jo mimogrede sami malce
okusijo. Ko premine hudo, je pozabljen
tudi revež.

Bistven znak današnjega socialne-
ga gibanja je to: Delavec nima doma;
delavca tare skrb za starost.

Skrb za starost in onemoglost!
Slučaj tržiškega delavca nam kliče, ka-
ko upravičena je skrb proletarcev:
Kaj bo z nami, ko nam opešajo moči?
Če hočemo rešiti vsaj del socialnega
vprašanja in s tem olajšati saj kosti
socialne bede, ne nehajmo delati za
starostno zavarovanje. Kdo naj nosi
skrb za onemogle in ostarele: Družba!
Država!

Država ima dolžnost skrbeti za one
svoje državljane, ki z delom svojih
rok ali uma vzdržujejo gospodarstvo
in množe blagostanje celote. V stari
Avstriji smo bili že blizu teh svojih žel-
ja. Z orjaško silo se je vrgel dr. Krek,
vodja naše krščanske organizacije v
borbo za socialno zavarovanje vseh
delavskih stanov. Kapitalisti in potem
svetovna vojna, ki je naš Krek ni več
preživel, je izpolnitev teh delavskih
zahtev zavleklo.

Sedaj pričenjamo znova. Ko je mi-
nistar za socialno politiko, vodja kršč.
soc. delavstva, Jože Gostinčar bil še v
vladi, je delal na tem načrtu. Sklical
je posvet delavskih organizacij v Beli
grad, da se skupno ž njimi posvetuje o
ureditvi delavskega zavarovanja. Go-
stinčar je šel, za njim je prišel socia-
list Korač. Delavsko posvetovanje se ni
vršilo, delavsko zavarovanje je zopet
zaspalo in delavstvo pod socialistično
vlado trpi in strada bolj ko kdaj prej.

Dolžnost delavstva je, da se ne da
omamiti od socialističnih obljub pri-
hodnosti. Te so po ceni, nič ne stanejo
in so nedolžne kot homeopatične kap-
ljice. Delavstvo naj gleda v obraz živ-
ljenju, svojim potrebam in naj zahteva
pred vsem to, kar mora vsak človek
imeti: brezskrbno starost.

Dajte nam najprvo starostno zava-
rovanje! S krščansko organizacijo do-
znage svojih zahtev!

To boji geslo delavstva!

Sirite „Večerni list“!

Revolucija ali delo?

Socialno vprašanje ni več prikazen, ki
bi zanimala samo učenjake. Valovi vojne
so zalili zemljo, milijone življenj in milijar-
de gospod. vrednosti so uničili. In če je že
pred vojno vrelo v delavskih množicah,
so danes vzroki za nezadovoljstvo mnogo
večji. Tudi v prejšnjih časih smo imeli re-
volucije. S silo se je posrečilo potlačiti jih.
Množice, ki so revoltirale, so se zopet vr-
nile v svoje delavnice in upale, da bo pri-
šel dan, ko bodo imele več sreče.

Danes je pa vse gospodarstvo preveč
razrvano, temelji družbe so že preveč raz-
rahljani, da bi mogla surova sila za-
dušiti ljudsko gibanje. Ljudstvo hoče kra-
ha! Delavni narod zahteva svojih naravnih
prav, pravic do dela in do življenja, ki je
človeka vredno. Te pravice mu ne sme
nihče kratiti. Ker mu kapitalizem dan za
dnem skuša iztrgati to njegovo sveto pra-
vo in ga vreči v bedo, ga izkoriščati do
krvi, — zato mora kapitalizem izginiti.

Tudi socialna demokracija pravi, da
stremi za tem, da se vniči kapitalizem.
Dejanja socialno demokratskih vodite-
ljev, ki se pri nas vežejo z bankirji, govore
sicer drugače. Socialna demokracija ozna-
nja, da bo nasilna krvava revolucija uni-
čila kapitalistično gospodarstvo, in na raz-
valinah sedanjega gospodarstva naj vstane
nova, socialnodemokratska družba. Naj
trepetajo vladajoči sloji pred komunistično
revolucijo. Proletarci ne morejo v nji ni-
česar izgubiti razen verige! kliče Marks,
oče socialne demokracije, v svojem mani-
festu. Ali res nimajo proletarci ničesar iz-
gubiti? Ali je res vseeno, če propade vse
sedanje gospodarstvo, če se ustavijo vsi
stroji, poženejo vsi inženirji in tvorniški
ravnatelji na cesto, ali bo res delavec sit
od tega, da izgubi svoje verige? Sedanje
kapitalistično gospodarstvo se zruši. In na
njegovo mesto stopi — nič. Pač, nekaj na-
stopi potem: Polom vsega gospodarstva,
brezposelnost, beda in glad.

Da, tudi mi z radostjo delamo na to,
da se odpravi kapitalizem. V naših vrstah
stojijo množice malih ljudi, delavno ljudstvo.
A mi vemo: Ne s prevratom, ne z revolu-
cijo, ki ruši vse, ustavlja obrate in tovar-
ne in ustvarja brezposelnost, — s smotre-
nim delom homo gradili novo, ljudsko
družbo. Borili se bomo za to, da se zboljša
položaj delavnega ljudstva: Starostno in
bolniško zavarovanje, skrb za delavska
stanovanja in sto drugih važnih vprašanj
bi bilo treba takoj rešiti. To je prvo.
Drugo pa je: Delavstvo, ki s svojimi roka-
mi množi bogastvo, naj dobi pravico, so-
odločevati pri podjetjih, naj bo deležno
dobička; iz rok maloštevilnih kapitalistov
naj preidejo, kjer to zahtevajo družabni in-
teresi, obrati in tovarne v roke delavne-
ga ljudstva. Tako bomo, korak za kor-
kom, kamen na kamen, gradili novo druž-
bo, pravično vsem, nov socialni red, ki bo
vsakemu nudil dovolj pravice, dela in
solna.

Graditi hočemo in ne rušiti.

Nasilna krvava socialna revolucija nas
ne bo rešila, ona bi vrgla delavstvo v
brezposelnost in bedo. Rešitev je le ena:
Odločen boj za ljudske pravice in prak-
tično socialno delo, ki ga je pri nas zapo-
čel Janez Krek in ki ga bomo mi njegovi
učenci, v razširjenem obsegu in s podve-
jeno silo nadaljevali.

Enlenta zahteva izročitev voj- nih krivcev.

LDU, Amsterdam, 11. febr. (DunkU.)
»Daily News« javljajo iz Pariza o dogo-
dkih pred odposiljativjo izročilne liste v
Berlin, da se je v poslaniškem svetu vršil
glede te liste razgovor, ki se je končal
s porazom angleških zastopnikov. Mille-
rand je svet poslanikov prepričal, da je
treba poslati listo neizpremenjeno v Ber-
lin in je omenjal, da bodo Nemci zahte-
vali izpremembo v drugih točkah mirovne
pogodbe, ako se reši vprašanje izročilne
liste v angleškem zmislu. Ako pristanemo
na angleško stališče pomeni to, da bo nje-
gova (Millerandova) izjava v zbornici gle-
de podpisa in odobritve mirovne pogodbe
desavuirana.

Kaj je kupil dr. Korošec v Ameriki?

Blamaža socialistov in liberalcev.

Ljubljana, 12. februarja. Na laži,
ki jih širi liberalno časopisje o dr. Ko-
roševem blagu iz Amerike, in ki jih
vneto ponavljajo socialisti po shodih in
visti, odgovarjamo s tem, da navede-
mo predmete, ki so z dotično ladjo pri-
šli v Solun. Blago je obstajalo iz: riža,
mleka, sveč, volnenega blaga,
kane, srca, hlač, moških oblek, žen-
skih bluz (med njimi ni niti ene svilene),
čevljev, žepnih robcev (po srbsko
»aramamica«, kar je liberalni modrijan
upremenil v »aramnice za hlače«).

Ponarejeni bankovci.

LDU Belgrad, 11. februarja. O priliki
zamenjavanja kron za nove kronsko-
dinarske novčance je bilo vsled nepazljivi-
nosti bank, ki so vršile zamenjavo, zame-
njano večje število bankovcev po 1000 K,
kolkovanih s ponarejenimi kolkli. Zato je
ministvo, da bi se to ne ponavljalo in
da bi se ugotovilo število ponarejenih nov-
čanic, včeraj ustavilo zamenjavanje in
ustanovilo posebno komisijo, da pregleda
vse dosedaj izmenjane novčance. Vsi na-
pačno kolkovani bankovci po tisoč kron
se bodo vzeli na škodo bank. Zamenjava-
nje tisočkronskih novčanic bosta odslej
vršili le Narodna banka in glavna blagaj-
na ministva za finance. Zamenjavanje
ostalih novčanic, za katere se kolkli po
mišljenju ministva za finance ne dajo
ponarejati, bodo vršile tudi v bodoče od-
rejene banke. Ker se 15. t. m. začne iz-
menjava kron tudi po ostalih krajih izven
meja Srbije in da se tudi tam ne bodo pri-
petili taki slučaj, je ministvo za finance
poverilo zamenjavo izključno državnim
finančnim delegacijam.

Pogajanja z železnikarji.

LDU Belgrad, 11. februarja. Komisija
za revizijo sporazuma, sestavljena iz čla-
no ministva za promet in odposlancev
prometnih delavcev, je začela poslovati.
V komisiji so tudi zastopniki nacionalistič-
nih delavcev. Komisija ima namen, da za-
ključi prehodne pisle, preiskovati vzroke
dosedanjih nerednosti na železnici in de-
lati na to, da se odstranijo. Kakor dozna-
va presbire, o delavci zahtevajo izenačenje
plač za vse delavce in železniške uradni-
ke, a to v novi dinarski valuti, tako da bi
vsi železniški nameščenci kraljevine SHS
imeli v bodoče isto plačo v dinarjih, kakor

gumbov itd. Torej ni vmes ne pudra,
ne parfuma, ne modrcv, ne igrač. Če
je kdo kaj takega kupil, to ni bil dr.
Korošec. Ko je blago prišlo, je dr. Ko-
rošec že odhajal. Tedaj je bil dolar
okrog 30 kron. Če bi socialisti Bukšeg
blago hitro prevzel in plačal, bi vse bla-
go prišlo zelo po ceni. Pa tudi še danes
je cenejšje ko v trgovinah, da bi se le
socialist Bukšeg malo pobrigal za to
blago. Toda, kdo bo potem agitiral za
socialiste in zabavljaj zoper kleri-
kalce!

so jo imeli dosedaj v kronah. Zastopniki
ministva za promet so baje izjavili, da
more ministvo za promet to zahtevo
spruejati šele tedaj, ko se bodo osebne
in t ovrne pristojbine na železnicih v
istem razmerju zvišale.

Trumbić v Londonu.

LDU Belgrad, 11. februarja. Iz Pariza
javljajo: Minister dr. Trumbić je sinoči od-
potoval v London. Temu potovanju, ki se
vrši istočasno s potovanjem gg. Milleran-
da in Nittija, pripisujejo veliko važnost.

D'Annunzijevo paševanje.

LDU Reka, 11. februarja. Najnovejša
naredba d'Annunzija nalaga vsem tovar-
nam in trgovinam, da do 12. februarja
predložijo predstojniku njegovega kabineta
popis vseh nameščencev, v katerem bi bili
točno označeni ime, priimek, starost, na-
rodnost, pripadnost, kvalifikacija in dan
sprejetja v službo. Kdor se tej naredbi ne
odzove, bo kaznjen z globo.

LDU Reka, 11. februarja. Reška kve-
stura je začela zopet s revizijo izdanih
koncesij za izvrševanje obrti. S to naredbo
nameravajo Italijani zapreti še zadnje tr-
govine, ki niso v rokah prijašev današ-
njega režima.

Nevarnost boljševizma.

LDU, Berlin, 11. februarja. (DunkU.)
Wolffov urad poroča: Bivši predsednik
ruske dume in vojni minister Gučkov se
je izrazil napram zastopniku kulturne li-
ge, da obstoji za Evropo resna nevarnost
boljševizma. Stanje Evrope, ne le Nemčije,
še ni bilo nikdar tako kočljivo. On dvomi,
da bi se posrečilo, diplomatičnim potem
ustaviti boljševiški pohod proti Nemci.

Gladni svet.

Nov način kapitalističnega obrata je zrevolucioniral vso industrijo in popolnoma izpodrinil rokodelstvo. Vsi industrijski izdelki so v cenah padli, rasli pa so poljski pridelki, ker obrat za obdelovanje polja nikakor ni mogel tekmovati z zelo razvitim industrijskim obratom. To so zmogla edino ameriška veleposredstva radi svojih obsežnih polj, in so lahko tekmovala s svetovnim trgom; da, radi njih so bile celo v nevarnosti visoke cene žita in so morale zato omejiti svojo žitno produkcijo.

Med vojno, ki je vzela vsem vse delovne moči in je radi tega zelo padel pridelek žita, je bila naložena oskrba starega sveta v prvi vrsti severni Ameriki. Ko je ta stopila v vojno, je postala ta skrb celo obvezna dolžnost. Ameriški senat je določil cene žitu, ki so bile višje kot žito na svetovnem trgu, samo da bi veleposredniki sejali žito v večji množini kot prej. Pridelek je v resnici zelo narasel. V letu 1910. je bilo posejanih 18 in pol milijona hektarjev zemlje s pšenico, leta 1919. pa že 29 milijonov hektarjev. Pridelek leta 1910., ki je znašal 17 milijonov ton pšenice, je zrastle v letu 1919 na 30 milijonov ton. Od prejšnjega leta leži še več kot poldrug milijon ton žita v žitnicah. Strahovito množino žita bi lahko izpeljala Amerika v Evropo in potolažila lakoto Evrope — če bi hotela.

Svetovna vojna je decimiral živino v Evropi. Mesna in mlečna hrana je padla, posebno v premaganih državah zelo nizko. Zedinjene države pa so živinorejo po svojem številu zelo povzdignile. Število klavne živine je zrastle za eno četrtno; število molzne živine pa za 13 odstotkov. V l. 1914. so lahko izvažale Zedinjene države 325.000 ton mesa, v l. 1918. pa že za pol milijona ton več. Brazilija je začela izvažati svoje zmrazjeno meso šele med vojno. Od njele je narasel izvoz na 35.000 ton že prvega pol leta. Chicagški mesni trust ima velikanske mesne zaloge in gospodari nad polovico mesa, kar ga ima zemlja na razpolago. Zaloge, ki jih ima, so prenapolnjene. Seveda te zaloge ne zadostujejo, da bi preskrbele Evropo z mesom kot pred vojno; toda velike so dovolj, da bi ubranile lakoto.

Amerika ima dovolj blaga, da bi lahko zabranila lakoto v Evropi. Kapitalisti in upravitelji teh velikanskih zalog sami ne vedo, koliko bogastva je nakopičenega v ti ogromni množini živeža. In vendar — Evropa strada. Nagromadeni nakladi Amerike niso za one, ki jih potrebujejo, ampak za one, ki jih plačajo. Pšenica in zmrazjeno meso v skladiščih ni zato, da bi potolažila lakoto, ampak zato, da napravijo z njim lepah dobičkov.

Kapitalistični svetovni sestav vidi samo blago in ne stradajočega človeštva. Ona zahteva takojšnje plačilo, usmiljenost jo ne briga. Blaga je dovolj v Ameriki, toda Evropa nima kredita, je bankerotna, kako naj zahteva živeža od Amerike?

Od 600 milijonov dolarjev, ki so ostali od fonda, ki je garantiral amer. veleposrednikom višino žitnih cen, je dal ameriški senat ničloščino 50 milijonov dolarjev za stradajočo Evropo. To je samo živ dokaz, da svetu ne znajo in nočejo pomagati drugače, kot z drobtinami, ki padajo z bogatinske mize.

To velja v prvi vrsti za premagane dežele, ki so izgubile po vojski svoje najlepše žitorodne kraje. Toda, čemu v daljavo? Doma, v lastni državi imamo moke dovolj, in vendar je ni za potrebne, marveč le za one, ki lahko plačajo. To je posledica kapitalističnega reda, ki mu pri nas prevzeto služijo socialisti Korač, Kristan in predvsem Bukšeg.

Sveta ne bomo preuredili z besedičenjem, marveč le z vztrajnim delom v smislu krščanskih načel.

Politične novice.

— **Liberalne »naramnice«.** Dr. Žerjavova »Domovina«, v katero pa piše svojo modrost Adolf Ribnikar, je pred dnevi pisala, da je dr. Korošec kupil v Ameriki celo ladjo ničvrednega blaga, med katerim se nahaja velikansko število »naramnic za moške hlače«. Ker imamo pred seboj seznam vsega blaga, ki je tedaj z ladjo prišlo v Solun, moremo ugotoviti, da med vsem blagom ni niti ene naramnice, pač pa precej »maramic«. Maramica je srbski izraz za tisti predmet, ki ga kulturni ljudje rabijo, ko so nahodni — žepni robci. Dvoje je mogoče. Ali učeni Jugoslovani Ribnikar ne ve, da je srbska maramica slovenski robec; ali pa on in njegova demokratska stranka mesto žepnih robocev za svoje nosove rabijo hlačne naramnice. Kako se bo to obneslo pri liberalnih nosovih, o tem bo Ribnikar prihodnjič spisal v »Domovini« poseben članek.

— **Socialistično hlačstvo.** Glasilo mištra za polomljene lokomotive gospoda Kristana je »Napreje«. Ta list se nahaja zadnje čase v strašanskih škripcih. Barka

leze narazen, on pa meni, da jo bo s svojim papirjem in s črnilom zopet »zalimal«. Zato proklinja nazadnjaški volilni red, ki ga je seveda sklepal njegov krušni oče kraljevi minister Kristan z Bukšegom in Koračem skupaj. Ta kraljevi minister je sklepal vojno zvezo s socialistično češko vlado v istem času, ko je v Pragi in na Dunaju kupoval lokomotive, ki ne vozijo. »Napreje« je hud na krivičnu ureditev valutnega vprašanja, pri katerem je sodeloval Kristan. »Napreje« je na vse to molčal in pustil drugim, da so govorili. Kristan je bil gluha doslej in delal po svoje. Ko je enkrat prepoznal, se oglasi seveda tudi »Napreje«, ki bo še vedno trdil, da je on edini zastopnik in zagovornik ljudskih koristi.

— **Kdaj bodo volitve?** Iz Belega grada poročajo, da se tam vedno jasneje kaže, da sedanja kapitalistično-socialistična vlada za volitve sploh ni še nič pripravila, razun svojih volilnih fondov. Vlada bi bila rada razglašala parlament, potem pa še dolgo, dolgo vladala brez volitev. Tako delajo ti demokracije. Dobro bi bilo to za bankirje in verižnike, a gorje za ljudstvo!

— **»Socialdemokrat«.** Z. Mute: Naravnost grozno gonjo začena ta družba na vseh koncih in krajih. Na shode dopuščajo celo navadne šolarje, da se gotovo navzameja takega govorjenja, kakor: farji so krivi vojske, ne hoditi v cerkev poslušati tisti bimbom, ne ofra dajati, ampak 1 K na mesec za volilni fond itd. Tako so prišli šolarji na Muti po takem hujškajočem shodu v šolo ter učitelju naravnost zatrjevali: Rdeči smo, socialdemokrati smo itd. Naj si otrok to predstavlja kakor hoče, žalosten pojav je to za vzgojo nežne mladine zaslepljenih in zapeljanih staršev. Je mogoče takim šolarjem govoriti o kakih čedrostih, o vzvišenosti človeškega namena, ko se na shodih in doma govori le o hujškaju, o idealih »polnega želodca« in o preziranju sv. Cerkve in njenih naprav? Daleč pridemo, če bo veliko take mladine.

— **Iz Trčiča.** Strašna draginja, ki vlada v našem trgu, nas vznemirja. Vsak dan se množe cene raznim živilom. Sedaj šele znamo ceniti čas, ko je bil minister za prehrano dr. Korošec. Vsega je bilo dovolj, sedaj vsega manjka. In če dobimo kako stvar, jo moramo preplačati. Da ne moremo shajati s sedanjimi plačami, je umevno. Od povišanja plač pa naši delodajalci nočejo ničesar slišati. Mislili smo, da nam bo socialistični minister za prehrano Bukšeg poskrbel cenejših živil, a bridko smo se varali. Ni moke, ni sladkorja, sol, petrolej, vse to je silno drago. Kako naj živimo. Socialisti znajo samo obljubovati, ne store pa ničesar, četudi imajo svoje ministre in moč v rokah. Delavstvo organizirano pri rdečih počasi spregleduje, ko vidi, da vse obljube voditeljev niso drugega kot prazne besede.

— **Posledice ameriškega odpora v jadranskem vprašanju.** Zagrebški »Trina« je bila iz Trsta obveščena, da je ondi 9. t. m. lira katastrofalno padla ter so vsled tega po vladni odredbi tamošnji borzo zaprli. Ta padec lire je posledica dejstva, da je Amerika odklonila posojila Angliji, Franciji in Italiji, vsled česar je znatno padel kurz angleške funta, a za njim kurz lire. »Tribuna« zahteva, naj naše finančno ministristvo izkoristi ta položaj in proglasi liro za slab novc ter jo izenači s krono, to tembolj, ker lira po svoji notranji vrednosti v resnici ni dosti več vredna nego krona.

— **Komunistični listi v Nemčiji smejo zopet izhajati.** Nemški vrhovni poveljnik je izdal dovoljenje, da smeta »Freiheit« in »Rote Fahne« v Berlinu zopet izhajati; zapretil pa je, da bo vsako hujškanje proti redu najodločneje zatrl.

— **Komunistične krvave demonstracije.** V Donawitzu na Zg. Štajerskem so se 13. t. m. vršile velike komunistične demonstracije. Uspeh je bil, da so bili trije komunisti ustreljeni. Sedaj je mir.

— **Kerenski proti britanskemu imperializmu.** »Manchester Guardian« prinaša pogovor svojega poročevalca s Kerenskim. Kerenski je očital Angliji, da vodijo njeno politiko nasproti Rusiji imperialistični in gospodarski razlogi. Britanska vlada nadaljuje nasproti Rusiji politiko Bresta Litovskega. Kavkaz je dejansko pod britanskim protektoratom, Baku in Batum sta v rokah Angležev, izvire nafte si je prisvojila Anglija. Velika Britanija vlada nad potom v Perzijo in Turkestan. Angleška vlada nima po vsej priliki nobenega pojma o mednarodni politiki.

Dnevne novice.

— **Preklje.** Podpisana prekljujem vse, kar sem govorila zoper tukajšnje delavsko organizacijo JSZ in nje predsednika Ivana Peternela, z ozirom na njegovo poročilo na občnem zboru dne 25. januarja 1920. Obžalujem vse svoje tozadevne trditve kot neresnične ter se zahvaljujem Ivanu Peternelu, da je opustil proti meni sodno postopanje. — Goričane, dne 9. fe-

bruarja 1920. — Bečan Franca.

— **Kvartet prof. dr. Kozine priredi v Belemgradu tri koncerte z različnimi sporedi; prvi se vrši v soboto 14. t. m.**

— **Nova velika ameriška akcija za slovenske reveže.** Iz New Yorka je došel v Ljubljano g. Leopold Štrukel, importir in eksportni trgovec ter posestnik menjalnice, rodom iz št. Ruperta, ter naznanil, da se pripravlja v Zedinjenih državah večja ubožna akcija za slovenske ubožce v stari domovini. Akcija je tem pomembnejša in obeta tem boljši uspeh, ker niso vdeleženi le slovensko-amerikanski, nego tudi rodni angleško-amerikanski krogi, zlasti ameriške žene. Za sedaj vodi stvar »Pomožni sklad slovenskih žena in deklet Greater New York (tajnica gđc. Fany Mohorčič, 570, Ridgewood, Brooklyn-New York). Nabranih je doslej 34 tisoč dolarjev, to je vsaj 3 milijone 400.000 kron. Skrbelo se pa bo, da pride k nam v prvi vrsti blago (obleka, perilo, obuvalo). Gospod Štrukel ima nalogo, da organizira stvar s pomočjo tukajšnjih oblastev na tej strani oceana, ker v Ameriki čakajo le, da bo stvar tudi pri nas organizirana tako, da bo dajala vso garancijo gladkega poteka in nepristranske razdelitve. Potem šele se bo akcija razvila. Gospod Štrukel je stopil v stik z ljubljanskim magistratom in potem tega z deželno vlado, katere naloga bo, da vsvari potrebno kontrolno organizacijo po celi Sloveniji.

— **Državna posredovalnica za delo.** Pri vseh podružnicah »Državnih posredovalnic za delo« (v Ljubljani, Mariboru in Ptuj) je iskalo v preteklem tednu od 2. do 8. februarja 1920 delo 214 moških in 119 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 138 moških in 79 ženskih delavskih moči. Posredovanje se je izvršilo 103. — **Promet od 1. januarja do 8. februarja 1920** izkazuje 2959 strank in sicer 1026 delodajalcev in 1933 delojemalcev. Posredovanje se je izvršilo v tem času 651. — **Dela iščejo:** dninarji in dninarice (241), pisarniške moči (123), rudarji (122), peki, mlinarji, mesarji (115), služkinje in kuharice (103), trgovski sodniki in sodnice, vajenci razne stroke, natakariji in natakarike, slavnikiarice, oskrbniki, ekonomisti itd. — **V delo se sprejemajo:** gozdni delavci, služkinje, kuharice, vinogradski delavci in delavke, mizarji, hlapi, dekle, vajenci razne stroke, pletarji, čevljarji, pisarniške moči, knjižgovodje itd.

— **Potvarjanje denarja.** Na zagrebškem kolodvoru so zasačili dva dunajska agenta, ki sta imela v petah in pod podplat v čevljih skritih več tisoč potvarjenih znamk za kolekovanje denarja, ki sta jih nameravala razpečati. Zlikovca so zaprli.

— **Kdo je kriv pomanjkanja premoga?** »Jugoslav. Lloyd« poroča pod tem naslovom, da tvori največje oviro višjemu proizvodnji premoga v Jugoslaviji brezglavne vladne naredbe. Mi moramo vse stroje, razstreliva in druge potrebščine za obratovanje v premogovnikih uvažati iz inozemstva. Uvoz teh stvari — posebno razstrelil — je pa vlada zabarikadirala s takimi birokratičnimi odredbami, da pretečejo meseci in meseci, predno je mogoče vsem zahtevam zadostiti. Medtem pa produkcija ne more nikamor naprej. Uprave premogovnikov so se že pred časom obrnile na ministrstvo, naj olajša nabavo obratnih potrebščin za premogovnike, a do danes stvar še ni rešena. Ako ostane stvar kakor doslej, bodo morali premogovniki v kratkem popolnoma ustaviti delo.

— **Španska bolezen.** Zadnje dni se španska bolezen v Berlinu ni le zelo razširila, temveč je postala prav opasna. Pri bolnikih opažajo čisto vnetje pljuč.

— **Tržič.** Delavstvu se godi slabo. Draginja neznosna, pomanjkanje se zopet oglašja. In v tej stiski prihaja pomoč soc. demokratov. V čim obstoji ta pomoč? Nedeljo za nedeljo prireajo v rdečem konsumu bale s popivanjem in plesi. S tem hočejo utešiti lakoto in odpraviti draginjo. Na tisoče ostane dobička v rokah socialističnih voditeljev, ki groze z revolucijo, če se ne bodo zboljšale razmere. Delavstvo pričakuje, da bodo socialistični vodje ta dobiček, ki so ga delavci pustili na veselicah, razdelili oziroma mu nakupili živil.

— **200 milijonov kron za zvišanje plač mestnim delavcem** bo izdala dunajska mestna občina, ki e te dni sklenila z delavstvom plinarne, elektrarne in cestne železnice nove kolektivne pogodbe, glasom katerih se plače mestnega delavstva izenačijo s plačami delavstva v zasebnih podjetjih. V pokritje 200 milijonskega novega izdatka so povišali ceno voznim listkom na cestni železnici na 2 K (pred vojno 20 vinarjev), plinu na 2 K 60 vin. za kub. meter in električnemu toku na 54 vinarjev za hektovatsko uro.

— **Smrti in nesreče v Ameriki.** Umrli so v Clevelandu 16. dec. zvečer Pavlina Grdina, soproga ranjkega Fr. Grdine, ki je umrl 29. junija 1919, kmalu potem, ko je prišel od vojakov in se poročil. Pokojnica je bila stara 20 let in doma iz Sodražice. V Ameriki je bivala 10 let. Tu zapuščala eno sestro. — Umrli je 18. dec. ob šesti uri zjutraj Frank Gašpari, v starosti 58

let. Ranjki je bolehal na raku in je trpel hude bolečine, predno se je za vedno rešil te bolezn. Doma je bil z Vrhnice. Tu zapuščala soprogo. — Umrli je dobro poznani rojak Frank Grčar, star 76 let. Zapuščala enega sina in dve hčeri, v domovini pa eno hčer in dva sina. Pokojnik je bil doma pri Kamniku na Gorenjskem. — V Onnalinda, Pa. je preminul rojak Matija Sernel, star 49 let, rodom iz Ponikve, lara Sv. Vid pri Cerknici. Tukaj zapuščala zalujoco soprogo, dva sina, štiri hčere in enega brata, v starem kraju pa dva brata in eno sestro. — V Chicago, Ill., je umrl rojak Nikolaj Šmuc. Bolehal je tri leta. Star je bil 20 let. Pri nekem delu se je namre tako poškodoval na prsih, da mu je začela rasti goba. — V Corsica Mine v Alt. je podsol med delom rojak Jožela Podražaj, podomač v Zeban, dne 3. decembra. Odtrgal se je strop ter mu zdrobilo pravi desno stran glave. Bil je na mestu mrtve. Pokojnik je bil rodom iz vasi Ponov vas, fara št. Jurij pri Grosupljem, Dolenjsko. Star je bil šele 25 let, torej v najlepši dobi. V Ameriki je bival šest in pol leta. — Preminul je 16. decembra zvečer ob 6. uri v Hanover bolnišnici znani rojak Mike Kramer iz 261 Reed St. Bolehal je le dva tedna na spalni bolezn, katere zdravniki niso mogli ozdraviti. Pokojnik je bil rojen v Rečici ob Savinji.

— **Smrt v Ameriki.** Dne 8. jan. zjutraj je umrla Ana Čančula v mladostni dobi 26 let. Jetika, izvirajoča iz pljučnice, je pretrgala nit življenja v najlepši dobi. Družina stanuje v Clevelandu, Ohio. Ranjka zapuščala eno hčerko. — Doma je bila v Ribnici, v Ameriki je prebivala 8 let.

Ljubljanske novice.

— **Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** vpripori na pustno nedeljo, dne 15. februarja in na pustni torek, dne 17. februarja obakrat točno ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu (Streliška ulica) »Lumpacij Vagabund«, Burka v treh dejanjih s petjem. — **Prolog.** 1. slika. Sestanek zanične trojke. 2. slika. Glavni dobitki. 3. slika. V Svedrovi delavnici. 4. slika. V salonu g. pl. Šivanke. 5. slika. V stanovanju mojstra Svedra. — **Blagajna** se odpre ob pol 7. uri zvečer. Začetek točno ob pol 8. uri. Konec ob 10. uri. Cene prostorov: Parter: sedeži I. in II. vrste 8 K; sedeži III. in IV. vrste 6 K; sedeži V., VI. in VII. vrste 5 K; sedeži VIII. IX. in X. vrste 4 K; sedeži XI. vrste 3 K. Zofe: sedeži 4 K. Balkon: srednji 6 K, stranski 4 K. Galerija: I. vrsta 4 K, II. vrsta 3 K. Stojlišča 2 K. Vstopnice se dobe v predprodaji v društvenih prostorih Rokodelskega doma, Komenskega ulica št. 12, v četrtek, petek in soboto od 7. do 8. ure zvečer, v nedeljo dopoldne od 10. do 12. ure. V ponedeljek od 7. do 8. ure zvečer ter vsakokrat na dan predstave v Ljudskem domu pri blagajni.

— **Ij Pevska šola »Ljubljane«** drevi ob 19. uri. Vsi!

— **Ij Odborova seja »Ljubljane«** drevi ob 20. uri. — Odbor.

— **Ij »Faun«** je osma uradniška predstava, ki se vrši v dramskem gledališču v četrtek dne 19. t. m. ob pol 20. uri. Vstopnice v predprodaji se dobe v pisarni »Društva zasebnega uradništva Slovenije« Gosposvetska cesta 12/II. ob uradnih urah.

— **Ij Lumpacij Vagabund.** Društvo rokodelskih pomočnikov bo zopet vpriporilo znano Nestroyevu igro polno humorja »Lumpacij Vagabund«, ki so jo igrali že parkrat z velikim uspehom. Opozorjamo na to predstavo v nedeljo in na pustni torek.

— **Ij Dramatična šola na Ljudskem odru** se jutri v petek zvečer ne bo vršila, pač pa prihodnji torek ob 8. uri zvečer. V vednost vsem gojencem.

— **Ij »Bratec in sestra«, zimski pravljica** v petih slikah s petjem in godbo. To otroško igrice bodo vpriporili v nedeljo ob 3. uri popoldne na »Ljudske modre«. Igra je polna zimske poezije in lepote, nastopijo bajni duhovi, vračice in škrtarji; igrali bodo otroci in gojenci dramatične šole. Predstava bo prinesla našim otrokom obilo zabave in vžitka. Starši naj pošljejo svoje otroke v obilnem številu k ti predstavi!

— **Ij Kam gre meso?** Čez mejo, da ga pojedemo naši »prijatelji« Italijani. Prekanjene tihotapce, ki so zadnji čas utihotapljali živino čez mejo, so prekanili detektivi in jih ujeli. Deset moških so vtaknili v zapor; ti ljudje so mislili iztihotapiti 6 krav, 6 ovčev in 1 konja. Zdaj morajo kovati načrte, kako se bodo iztihotapili na pošten način iz zapore in se lotili drugega dela, ki ne bo v nasprotju s postavlo.

— **Ij Pošteno** so se vrezali detektivi kodorne policijske ekspoziture, ki so iskali vojaškega perila in našli — tobaka. Dva možaka sta bila namreč pripeljala v neko hišo na Ahaclevi cesti voz vojaškega perila. Ta voz se je zdel detektivom tako zelo sumljiv in vreden pozornosti, da so sklenili, da si ogledajo stvar natančneje. Ko so si ogledali stvar zelo natančno,

so videli, da je bil pravzaprav zakrinkan. Tak, ki ga je bila precejšnja množina. Ta tobak ni bil nabran ob nastavljanju pred trafikami zavoj za zavojem, ampak »kupljen« v tobačni tovarni sami. Tička, ki sta hotela odnesti tobak kar na lepo, sta v plitvici in čakata, da jima pravica pristriže peroti.

Ij Kopljimo skrite zaklade! Danes je denar malo vreden, ampak mislim, da bi se vsak rad pripognil, da bi pobral s tal nekaj 2 vinarjski ali 10 vinarjski novcev. Ako bi pa kdo iz med nas vedel, da leži sirsibodi zakopanih recimo 50 ali 100 K, se ne bi bal truda niti manjših stroškov, da bi izkopal skrite zaklade. In vendar je v vsakem kosu zemlje zakopan vsaj toliko zlata, ki čaka, da ga kdo dvigne. Dvigniti ga je pa mogoče s tem, da zemljo orahljamo, pognojimo in obsejemo — da jo obdelamo. Koliko neobdelane zemlje je še v neposredni bližini Ljubljane in celo v mestu samem, kjer leže za pridne in razumne ljudi pokopani lepi zakladi. Danes, ko stane kilogram krompirja nad 2 K, zeljna glavica ali ohrovt 3 K, ščep solate 1 K 40 v do 2 K, ena pesa 1 K, 1 korenje 20 do 30 vinarjev, ena korelnica peteršilja 20 do 30 vinarjev — krije prostor 5 kvadratnih metrov zemlje že pravcati »šaca«, ki ga je vredno dvigniti. Nevede se človek zemlje ne sme lotiti tjeveden, zanikarno in površno, brez pame. Tak nerodnejši dobi od zemlje zaslužen o. Kdor hoče kopati zemeljske zaklade, se mora iz »črnih bukev« tj. iz strokovnih spisov ali pa pri ljudeh, ki se na to razumejo, vestno poučiti, kako se to pravi. Kako globoko prekoplje in pogroji, kdaj in kaj seje in sadi, kako obdeluje, potem se pa tudi po dobljenih naukih točno ravna. Še več: skleniti mora z zemljo ljubzensko zvezo, zapisati se ji mora. Kdor tako stori, ta se ne bo varal — zemlja mu bo odprla svoje neizčrpane zaklade. V sedanjih razmerah je obdelovanje zemlje pravi socialen in domoljuben čin. Vsak, ki količkaj zna in more, naj si skuša dobiti večji ali manjši kos zemlje, ki naj ga racionalno obdeluje in se tako sam preskrbi z znatnim delom živeža. Poleg čimotne koristi bo našel v zvezi z zemljo tudi obilo notranjega zadovoljstva in za svoje zdravje bo storil več, nego s toplicami.

Delavska zveza.

Maribor. V nedeljo 8. t. m. popoldne je vršil ob občini udeležbi ustanovni zbor podružnice »Delavske zveze«. Po pozdravnih besedah sklicatelja, je govoril g. dr. Capuder, o potrebi in važnosti politične delavske organizacije, ter dokazal z raznimi primerami, kako važno da je, da se kršč. delavstvo tudi politično organizira in ako hoče, da bo tudi sodelovalo pri vseh važnih vprašanjih, pri zakonodaji itd. Nato je govorilo več delavskih govornikov in sicer tov. Ver, Karba in Papež o raznih delavskih vprašanjih ter pozdravljali ustanovitev nove polit. del. org. Nastopili sta tudi dve zastopnici ženska, ki sta ožigosale početje sedanje soc. dem. vlade, ki noče dati splošne volilne pravice žensstvu. Ob koncu je nastopil prof. Bogovič, ki je razpravljal o raznih del. vprašanjih in zahtevah, ki so v zvezi s pol. del. organizacijo in ki se le potem le morejo izvajati. Nato se je izvolil nov odbor ter se sprejelo enoglasno resolucije, ki so bile sprejete na velikem shodu ljubljanskega del. žentstva v »Unionu«. Sprejela se je tudi resolucija, v kateri se odločno protestira proti samovoljnemu monopoliziranju sokolskega telovadno-vzgojnega sistema. Po zborovanju se je vršila seja novoizvoljenega odbora, ki se je sledeče sestavil: Predsednik tov. A. Krepek, podpredsednik tov. A. Karba, tajnik tov. J. Papež, blagajnik tov. I. Gajšek, Odborniki: tov. dr. Capuder, prof. Bogovič, Bračko in Ver, ter tovarišici Jančič in Zorec. Namestnikom pa tov. Medvešek, Breznik, Kurnik, Veres, Mesarič in Žizek. D. M. v Polju. Kakor smo že v torek poročali, se je pri nas vršil pretežno nedeljo lep delavski shod. Poročal je tovariš Ivan Gostinčar o prihodnjih volitvah. Priporočal je, da naj delavstvo krepko poseže v volitve in si tako izvojuje zastopstvo v občinskem odboru, katero mu pristaja. — Nato se je na predlog tov. Lajovca izvolil pripravljalni odbor za ustanovitev delavske politične organizacije Delavske zveze, ki je s tem stopila v javnost. Prijavilo se je takoj večje število članov. Zelimo le, naj tej organizaciji pristopi vsak delavec, ki se zaveda svojih pravic, zlasti, ker je članarina tako nizka, da niti ne pride v poštev. Plačuje se le 2 K na leto.

Jugoslovanska Strokovna Zveza.

Žiri. Tukajšnja skupina J. S. Z. ima svoj občini zbor v nedeljo, dne 22. t. mes.,

popoldne ob 3. uri v društvenem domu na Dobračevi. Tem potom se vabite vsi člani in članice, da se občnega zbora zanesljivo udeležite. Tu bo prilika, da pove vsak svoje mnenje in želje. Na dnevnem redu je poleg poročila odbora tudi volitev novega odbora. Na svidenjel — Predsednik.

Tržič. Naša jugoslovanska strokovna skupina je dobila svoje prostore v kaplnici. Dobili smo prostorno sobo, kjer bomo imeli na razpolago časopise. Tu se bomo zbirali k sejam in manjšim sestankom. Vse pošteno misleče delavstvo vabimo v našo krščansko organizacijo. — Pustni ponedeljek odpade predavanje.

Tržič. Odbor Jugoslov. strokovne skupine je odposlal na okrajno glavarstvo v Kranj posebno spomenico, v kateri navaja neznosne dražinske razmere in opozarja vlado, naj zahteva, da se prodaja blago po maksimalnih cenah. Posredoval je nadalje pri nekaterih delodajalcih za zvišanje plač delavstvu in ne brez uspeha. — Skupina je v čvrstnem razvoju, vsak teden ji pristopajo novi člani.

Podlublje. Dne 8. svečana je priredila skupina Jugoslov. Strok. Zveze v Podlublju v Delavskem domu igro »Revček Andrejček«. Udeležba je bila sijajna in bilo je med občinstvom mnogo takih, ki so bili svoičas prej nam nasprotni, ker pa vidijo, da le pri nas je poštena zabava in delavska ljubezen, prehajajo k nam. Ker ni bilo dovolj prostora za vse, se igra ponovi dne 22. svečana. — Odbor.

Vrhnika. Dne 8. februarja 1920 se je vršil V. redni občini zbor skupine J. S. Z. na Vrhniki v prostorih društvenega doma. Predsednik Mihael Opeka otvoril občini zbor in konstatira sklepčnost. Zapisnikar prebere zapisnik zadnjega občnega zbora in poda poročilo tajnika. Blagajnik Jezeršek poroča o denarnem prometu l. 1919. Prejemki: tedenskih prejemkov rednih članov je bilo v preteklem letu 535 K 40 v, posmrtnine 29 K 90 v, pristopnine 50 članov 50 K, skupaj 615 K 30 v. Izdatkov je bilo v preteklem letu: odbitek skupine 49 K 62 v, bolniška podpora 35 K, poslano centrali 530 K 68 v, skupaj 615 K 30 v. Prostovoljnih doneskov se je poslalo centrali 90 K. Računski zaključek za l. 1919. se soglasno odobri. Izvoljeni so bili sledeči odborniki: Opeka Mihael predsednik, Zalar Andrej podpredsednik, Jezeršek A. zapisnikar in blagajnik, Cukale Fr., Molek Frančiška, Jerina Ana odborniki, Cankar Andrej, Velkavrh Marija, nadzornika. Zapisniki: Velkavrh Franc, Jurca Ant., Černe Jernej, Muha Matevž, Grabelšek Jerica. Ivan Jereb je poročal o predmetih, ki so se obravnavali na delavskem tečaju 1 in 2. t. m. Ker je bil dnevi red izčrpan, zaključil predsednik občini zbor.

Študenti pri Mariboru. Vsled nastalih ovir se vrši občini zbor skupine Študenti pri Mariboru v soboto 14. februarja ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih. Vsi člani in članice so vabljeni, da se istega zanesljivo udeležijo.

Rudar.

Mežica. 23. januarja so sklicali pri nas soc. demokrati shod. Parola je bila: boj »Večernemu listu«. Govoril je sodrug Tokan iz Ljubljane. Prišel je približno takole: Kakor vam je znano, dragi sodrugi, je začela »Večerna sova« in z njo vred ljubljanski gospodje v zadnjem času na brezvesten način blatiti naše ministre in vlado, ker uvidijo, da do volitev ne more iti drugače. Da ne bodete verjeli, kar piše »Večerna sova« in kar lažejo njeni gospodje po shodih, vam bom jaz pojasnil nekoliko današnji položaj naših ministrov, posebno ministra Kristana. Kristan se vozi po tujih deželah in nakupuje stroje za tovarne v Zagrebu in Ljubljani, da bo tako pripomogel delavcem do zasluzka. Nakupil je tudi lokomotive, ker so naše že vse za nič. — Prav lepo, g. Tokan, ako bi bila to resnica. Res je kupil g. Kristan lokomotive, ali kaj nam pomaga, ko so pa vse za staro šaro, ako bi nam s takšnimi lokomotivami vozili živež, je najboljšje, da že kar danes napravimo oporoko. Vidite, g. Tokan, takšna je skrb vaših ministrov za nas uboge trpine. Nadalje pravi gospod Tokan: »Ta črni vpijejo, da je Kristan milijonar. Ne verjemite! Kristan ima eno raztrgano bajto, da komaj sam prebiva v njej in ne more nobene stranke vzeti vanjo.« Sodrugi, mi vam pravimo, ne verjemite tega. Kristan, svoječasni tihi kompanjon trgovske firme Zabkar & Co., pa strgana bajta! Kdor hoče udobno in razkošno živeti, mu je tudi vila pemašina, tako je tudi pri Kristanu. Rekel je Tokan tudi: »Ako kdo nič nima, se ga vse izogiblje, če pa kaj ima, pa upijejo in pišejo, da je milijonar!« Vidite, že sam pripoznava, da Kristan ne more imeti strgane bajte. Tako lahko izprevidite, soc. dem. sodrugi, kam merijo te besede, za nas uboge trpine, ki nimamo nič, se minister Kristan ne briga nič, mi ubogi proletarci, naj le lakotno preganjamo in hodimo raztrgani, bosi, naj nas le trpinčijo in izkoriščajo naprej, naj le raste dražinja od dne do dne, valuta se naj izpelje 1:4, naj le poberejo nam zadnje s krvavimi žulji pridelane krajcar-

je, vse to je seveda ministru Kristanu deveta briga, ker smo ubogi. Kristan se pa poteguje za bogataše in milijonarje, ker je sam bogat. Tokan je očital dr. Korošcu svilene nogavice, rokavice, vsakovrstni nakit, medtem ko se za prehrano ni brigal. Povem vam pa, dragi sociji to-le: dr. Korošec je prevzel prehrano v najbolj kritičnem času meseca februarja 1919, to je ob času, ko že vsega začne primanjkovati. In vendar smo imeli tedaj moke, slanino, obleke itd. po precej nižjih cenah, kakor so danes. Pomislite sodrugi, koliko smo imeli moke meseca aprila tukaj v Mežici, da ste jo nazaj pošiljali. Danes pa, ko je soc. dem. Bukšeg minister za prehrano, nam pa merijo zopet po 1 kilo moke na osebo in štirinajst dni, potem pa še ploskate po shodih g. Tokana, menda zato, ker uvidite, s kakšnimi lažmi vas farbajo. Rekel je tudi g. Tokan, da je dr. Korošec kriv veriženja, izvoza živil itd. Povem vam, g. Tokan, da tako neumno ne govorijo niti 5 let stari otroci. — Kdo je bil ob času žetve minister, morda dr. Korošec? Ali še, g. Tokan, tega ne veste? Vam povemo mi, ki smo manj učeni! Ali ni bil soc. dem. Bukšeg? Da se je veriženje tako upoštevalo, da se je vsa hrana ven izvozila, to so zakrivali vaši ministri skupno z liberalnimi. Prepovedal je g. Tokan svojim sodrugom, da se ne smejo udeleževati naših shodov in priredb. Dobro, g. Tokan! Kar je nevidnih in nevednih, je boljše, da se ne udeležujejo naših shodov, ker bi lahko izpregledali, da so v zmoti. Priporočal je tudi Tokan, naj agitirajo, da bo cela Mežiška dolina rdeča. Dragi sociji, vprašamo vas, kdo bo še tako neumen, da bo Vam šel na limanice. Vsak pošten človek je že sit vaših laži in zvijač. Vemo pa tudi in se vas bomo spominjali pri občinskih volitvah, ker kakor ste naredili z Wirtchaftsvereinom, da ste v dveh mesecih napravili čez 100.000 kron dolga, tako bi naredili z občino in jo spravili v dolg. Zatorej vsi zavedni na plan, posebno sedaj ob času volitev! Pokažimo tem lažidemokratom, da smo in bodemo na straži za krščansko stvar in da se ne bojimo njih groženj. Bode že še prišel čas, da se jim povrnejo krivice, ki nam jih delajo sedaj.

Kovinar.

Javornik. Tudi pri nas na Javorniku, dasiravno o tem ne tožimo v javnosti, imamo hude boje z nasprotniki. Tudi tukaj ti ljudje uvajajo svoj terorizem. Toda ves pogum zamenjaj! Tudi člani J. S. Z. stojimo neustrašeno proti njim. V težkih pojovnih časih se je pod terorizmom vse delavstvo organiziralo pod rdečo zastavo. Takrat se je vodil brezstrankarski boj proti kapitalizmu. To je bilo tudi članom J. S. Z. povšeči. Ko so pa socialisti videli res močno vrsto v svoji organizaciji, so začeli boj nasprotnim strankam, katere ne dišijo po Kristanovem »parfumu«. Začetkomu polagoma, z vpeljavo politične šole, z ustanovitvijo knjižnice itd. Zadnji čas pa poskušajo s silo. Članom J. S. Z. obetajo zelo slabe čase, če ne delajo in ne mislijo tisto, kar uči njih rdeči evangelij. Toda ta grožnja je le pogum za novi boj. Organizacija pod rdečo zastavo ne napreduje tako, kakor so sanjali, ampak izgublja člane, nasprotno pa ravno skupina J. S. Z. pridobiva člane in s tem njena moč raste. Res čudno, v boju z nasprotnimi strankami stojijo neustrašeno, kadar je pa treba v boj za delavske koristi, pa vsa korajža mine. Bahali so, da so izvajali to in ono, seveda zaupniki to le sebi pripisujejo, kaj pa govorijo o njih tako imenovana masa, tega pa seveda ne vedo, ali bolje rečeno, nočejo vedeti. Vse različno govorijo v imenu mase, dasiravno ljudstvo še za to ne ve. Naši rdeči bratci bi se po pravici morali imenovati modre, toda le modre v zmotah. Kristusa imenujejo socialdemokrati. Pravijo, da so oni njegovi namestniki, toda žale da se ne ravna po naukih, katere je Kristus učil. Dr. Kreka bi tudi radi proglasili za svojega, toda le pod pretevzo, s katero bi lovili člane, da bi jim ne očitali, da niso verni. S tem se izgovarjajo, da tudi oni spoštujejo duhovnika, kateri so socialisti. Dr. Krek je govoril nešteto krat, da je le v združenju moč, toda ta združitev mora biti na podlagi katoliške vere, ne pa na podlagi svobodomiselnosti socialne demokracije, ki s svojo združitvijo razdira to, kar so naši voditelji stoletja zidali. Zato so se pa delavstvu začele odpirati oči, da spozna vse nakane, ki se skrivajo pod rdečo barvo. Zato pa mora vsak krščansko misleči delavec in delavka stremeti za tem, da se organizira v J. S. Z. Delavstvo spoznaj, da po načrtih naše svobodomiselnosti socialne demokracije ne pridemo do tistih ciljev, do katerih mora delavstvo priti. Delavstvo v boj proti našim izkoriščevalcem. Organizirajte se pri skupini J. S. Z. Vemo, da marsikdo še ni na jasnem o delovanju J. S. Z., zato ima pa vsak krščanski misleči delavec in delavka priliko, da se o tem pouči pri sestankih vsak četrtak v prostorih slov. kat. izobraževalnega društva na Koroški Beli. Imenovano društvo ka-

kor tudi njegovi člani bodejo naše rdečkarje strašansko v oči. Socialisti jim groze na tihem in očitno, da jih bodo vrgli iz tovarne. Menda so že pozabili na svoje podpise, kateri so še shranjeni pri tovarniškem ravnanstvu. Seveda, kar ne dosežejo z lažjo, to hočejo s terorizmom. Sicer pa, milo rečeno, vsak človek, kateri bi na ljubo rdečkarjem presedlal iz enega tabora v drugega, je podlež in izdajca svojega prepričanja. Če pa naši rdeči bratci vidijo v teh vrsticah kaj neprijetnega, naj nam potožijo, da jim v drugič odgovorimo bolj razločno, če treba tudi z imeni.

Delavec.

Železničar.

SLOVENSKI KRŠČANSKI ŽELEZNIČARJI.

Dan 7. svečan 1920 zapišem v tisto kamrico svojih možgan, v kateri shranjujem svoje lepe spomine. Rajni dr. Krek je večkrat rekel, da ga vesele tudi pojavi delavske moči, če se le-te združijo pošteno vesele in zabavajo. In slovenski krščanski železničarji so se 7. svečana 1920 v Ljudskem domu res lepo zabavali in pokazali, da so močni dovolj, javno nastopiti. Čajni večer so priredili, na katerem so tvorili železničarji sami in njihove rodbine ogromno večino; njihovi prijatelji smo jih obiskali in veselili smo se z njimi, ker smo videli, da krščanski slovenski železničar zopet stopa na plan.

Ne morem si kaj, če imam do železničarjev posebno slabost in da jih posebno ljubim, zelo spoštujem njihove vrline in umevam njihove slabosti in jih zato opravičujem. Rdeča internacionala se je med železničarji v naših krajih primeroma zelo zgodaj vgnedila. Pravnega varstva je železničar, ki po svoji službi stoji vedno z eno nogo v zaporu, vedno potreben, pri težkem svojem poslu gleda železničar vedno smrti v oči, ker povzroči lahko utrujenost največjo nesrečo, njegovo smrt, ali pa poškodbo. Pod krinko pravnega varstva je upregla socialna demokracija v svoje ojnice tudi pri nas ogromno število železničarjev. Ko je pričel rajni dr. Krek organizirati pod belim praporjem katoliške demokracije slovensko delavstvo, se mu je zahotelo po organizaciji poštenih slovenskih narodnih železničarjev. Ko sva drugič govorila l. 1895 z rajnim dr. Krekom, je plemeniti rajni naš učitelj in organizator pričel razgovor o železničarjih. Drugač takrat še nismo imeli, kakor Slovensko katoliško delavsko društvo, v katerem je plulo živahno vrvenje in življenje mlade organizacije in naš konzum, »Košmulja« ga je rajni dr. Krek v šali nazival; kako dobiti poštene železničarje, je vprašal. »Strokovna organizacija je zanje zelo potrebna.« — »Seveda, toda ta način organizacije, je pri nas zdaj še prezgoden.« — »Gotovo, ker se orje še ledina.« In ko je bil dr. Krek državni poslanec pete kurije, je ustanovil »Krščansko socialno strokovno društvo slovenskih železničarjev« l. 1897, če se ne motim. In osredotočilo je novo, naše prvo strokovno društvo, zelo veliko članov in razvilo zelo živahno akcijo v Sloveniji. Še več bi se bilo v akciji storilo, da ne bi bil dr. Krek takrat državni poslanec, ker misel strokovne organizacije je še ni bila tako posplošena, kakor je danes.

Ko so dunajski krščanski socialci na iniciativo dr. Kreka ustanovili Prometno zvezo, se je polagoma našlo prvo strokovno društvo slovenskih krščanskih železničarjev, katero je vodil ognjevit rajni prijatelj Finžgar, polagoma razšlo; njegovi člani so pa prestopili v Prometno zvezo, v kateri je ostala večina organizirana do razsula bivše črnožolte monarhijske. Jugoslovanska Strokovna zveza je pred vojsko osredotočila v svoji sredi več stotin železničarjev, kateri niso hoteli biti organizirani v Prometni zvezi, proti kateri so tudi dunajski krščanski socialci pod Kunschakovim vodstvom ustanovili posebno strokovno organizacijo. Po razsulu črnožolte monarhijske so se oklenili bivši člani Prometne zveze Jugoslovanske Strokovne Zveze, v kateri tvorijo svoj avtonomni odsek Prometna zveza in so že združili lepo število članov.

To kar sem zapisal, sem premišljeval, ko se je krščanski železničar dne 7. svečana 1920 zabaval na svojem čajnem večeru v Ljudskem domu. Stari znanci so prišli skupaj, veselili so se, ker jih je toliko prišlo in razgovarjali, kako da svojo organizacijo v mili naši od tujčevega jarma osvobodimo državi razširijo. Duh dr. Krekov, kateri je tako ljubil krščanske železničarje, naj vodi naše moke v železničarskih vrstah, da bodo svoje strnjene vrste pomnožili kljub klevetvam nasprotnikov.

ki naše može zasmehujejo in sramote. In med železničarji zmagaj dr. Krekov duh in njegova načela. F. J.

Krajevna skupina Ljubljana. Pretekli teden v soboto je priredila krajevna skupina Prometne zveze v Ljubljani zabavni večer. Sviral je dijaški orkester, kateremu tem potom izrekamo zahvalo. Za zabavo je bilo zadostno preskrbljeno. Vodstvo Ljudskega odra se je na prošnjo odbora odzvalo s šaljivim prizorom in dvema kupletoma, kar je spravilo udeležence zabavnega večera v dobro voljo, za kar mu bodi izrečena najtoplejša zahvala. Bodimo složni, pomagajmo drug drugemu! Prireditelj se je lepo mirno izvršila. Prvikrat smo stopili zopet v javnost po dolgih letih. Da je enkrat začetek, potem že gre. Predpustni čas bo končan, z resnim časom moramo pričeti tudi z resnim delom. Na zabavnem večeru se bomo videli pa zopet prihodnje leto, ako Bog da. Sedaj pa na delo!

Predilniško delavstvo.

V nedeljo dne 8. svečana dopoldne so se sestali delegati skupin D. M. v Polju in Preska, da ustanovijo zvezo papirniškega delavstva. Ta zveza ni nič novega. Pred leti je bilo papirniško delavstvo organizirano v svojem Kršč. kat. socialnem strokovnem društvu papirniškega delavstva, ki je imelo svoj delokrog v celi Avstriji. Društvo je bilo zelo razvito in je imelo svoje člane v Vevčah, Goričanah, Medvodah, Gorici in v Gratevnu na Štajerskem. Iz različnih vzrokov je društvo jelo hirati in je popolno prenehalo, ko se je začela razvijati J. S. Z., ki je stopila na njegovo mesto. Delavstvo papirnih tovarn je zelo pogrešalo nadomestila za to svoje društvo. To je sedaj dobilo v papirniški Zvezi. V nedeljo se je bil konstituiral odbor in izdelal poslovnik. Sedaj papirniške Zveze se je določil v D. M. v Polju. K Zvezi je sedaj pristopila skupina D. M. v P. in skupina Preska. Torej je delavstvo treh papirnih tovarn t. j. Vevče, Medvode in Goričane združeno v tej zvezi. Treba bi bilo, da se k naši organizaciji pridružijo še druge organizacije, ki pripadajo papirni stroki. Zlasti pa naj skupine v D. M. v Polju in Preski skrbijo zato, da bo vsak delavec in delavka organiziran v naši organizaciji. Vsak naj se zaveda, da le, ako je delavstvo združeno in tesno organizirano, bo lahko kljubovalo kapitalizmu, ki ga tlačijo. Delavstvo bo imelo le potem uspehi, če bo složno nastopalo za svoje pravice. Zatorej pogum; nihče naj ne izostane!

Skupina D. M. v Polju je imela dne 1. t. m. svoj redni občni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan. Stari načelnik skupine poroča sledeče: Pred letom dni se je ustanovila naša skupina. Takoj je stopila v akcijo in imela skoro neprestane boje ter tudi zdaj še stoji v boju z našimi delodajalci. Ko bi ne bilo delavstvo organizirano bi se zdaleka toliko ne imelo zboljšanih plač kot jih ima tako. Vidi se tu dovolj jasno, da posameznik ne pomeni nič. Če pa smo tesno združeni v organizaciji je ni sile, ki bi nas zmagala. Zato tovariši in tovarišice, vsi do zadnjega v organizaciji. Naj ne bo nobenega v tovarni, kateri bi ne bil organiziran. Nadalje izreka zahvalo vsem, ki so kaj pripomogli organizaciji zlasti v prvi vrsti J. S. Z., poslancu Josipu Gostinčarju, Ivanu Gostinčarju in A. Komlancu. Ravnotako vsem drugim, ki so vedno bili pripravljeni pomagati. Naj jim današnji občni zbor izreče srčno zahvalo. (Živijo klici zaorijo po dvorani.) Skupina je imela 6 večjih shodov, 12 sestankov in 23 sej. Udeležila se je delavskih zborovanj v Ljubljani, delavskega tabora na Šmarni gori, blagoslovljenja zastave »Radniškega Saveza« v Zagrebu, tabora v Sinčevsi in Dobrlavasi na Koroškem in raznih drugih prireditelj nam sorodnih organizacij. Pristopilo je k skupini v preteklem letu 211 članov od teh sta 2 umrli, 22 jih je pa odstopilo oziroma so odšli drugam. Tako šteje skupina dane 188 članov. Se vzame na znanje. Blagajniško poročilo. Dohodki so bili sledeči: prispevki 3658 K 40 K pristopnina 90 K, posmrtnina 34 K, prosti darovi 9 K, skupaj dohodkov 3791 K 40 v. Plačalo se je od 7201. tedna. Stroški so bili: Centrali 2478 K 38 v, bolniška podpora 816 K, posmrtnina 200 K, pisarniški stroški 7 K. odškodnina na zamujenem času 18 K, skupaj 3519 K 38 v. Če odštejemo stroške od dohodkov vidimo, da ostane v blagajni 272 K 02 v. Priporočam, da so vsi odborniki vestno vršili svojo dolžnost, za kar se jim najtopleje zahvaljuje, zlasti ker so vsi delali brezplačno. Računski zaključek se odobri. Preide k zadnji točki, volitev odbora. Izvolijo se soglasno: načelnik

A. Lajevec, podnač, Fr. Rešek, tajnik Franc Grad, blagajnik Zajc Jakob, odborniki Rešek Janez, Rozman Ludvik in Ocvirk Alojzija. Kot zaupniki oz. nadzorstvo se izvolijo: Trtnik Jože, Kukovica Jakob, Podboršek Helena, Mejač Franja, Holozan Roza, Bezla Ignac, Hribar Terezija, Pangeršič Iv., Brinovc Alojzija, Pangeršič Apolonija. S tem je volitev končana. Dalje poroča načelnik o zvezi papirniškega delavstva, pomen iste. Predlaga, da se izvoli v Zvezni odbor še pet članov, ki pa so lahko že zgoraj izvoljeni. Izvolijo se Grad Franc, Pangeršič Polona, Ocvirk Alojzija, Kukovica Jakob, Rešek Franc. V Medvodah so se tudi že v nedeljo izvolili zastopniki v »Zvezo papirniškega delavstva.« Treba je sedaj, da se odbor v najkrajšem času sestane in konstituirajo. — Glede Večernega lista se sklene, da naj vsak član prispeva 1 krono mesečno zanj. — Vname se še živahna debata, v katero je poseglo več članov glede razvoja skupine in požitve organizacije, na kar se občni zbor zaključil.

Usnjar.

Tržič. V obvestilo usnjarjem J. S. Z. v Tržiču sporočamo, da je tovarna Mally poslala Jugoslovanski Strokovni Zvezi sledeče pojasnilo:

»V odgovor na Vaš dopis z dne 31. januarja 1920 daje podpisana tvrdka na znanje, da praznuje nekaj delavcev, med temi tudi Katarina Ahačič, Franc Jeglič in Krmelj Ivana radi pomanjkanja dela 8 dni, prihodnjih 8 dni bodojo zopet zaposleni in praznujejo zopet drugi delavci.

Radi pomanjkanja surovin je tvrdka primorana precejšnje število delavcev odpuštili o ddela. Da bi se to preprečilo je sklenila, da bode za ta čas, dokler se razmere ne izboljšajo zaposljevale svoje delavce na zgoraj omenjeni način.

Ze dolgo bi moralo priti do tega, ampak tvrdka je odlašala s tem, dokler je bilo mogoče, sedaj pa ni bilo več mogoče se izogniti temu koraku in je tvrdka prepričana, da je storila vse kar je bilo v njeni moči. Opuščen pa ni bil nikdo.

Slamnikar.

Dne 9., 10. in 11. se je vršila v Mengšu, Jaršah, Domžalah, Viru in drugih vaseh vladna revizija brezposelnih podpor. Ob prvem nakazovanju podpor so se čule mnoge pritožbe in so se iste pošiljale na glavarstvo v Kamnik in na poverjeništvu za socialno skrbstvo. Slamnikarsko delavstvo v Domžalah je zahtevalo na svojem shodu revizije (pregled) podpor. Vlada je ugodila tej zahtevi. V svrhu revizije je bila sestavljena komisija iz poročevalca od poverjeništvu za socialno skrbstvo, zastopnika okrajnega glavarstva v Kamniku, županov, dveh zastopnikov skupine J. S. Z. in iz zastopnika tajništva J. S. Z. iz Ljubljane. Komisija je na licu mesta kolikor najbolj skrbno ugotovila, kdo da resnično potrebuje podpore, kdo da ne. Ker so eni neopravičeno dobivali podpore, se je istim ustavila. V soboto se vrši izplačevanje podpor tistim, katerim so ostale neizpremenjene. Onim, kateri dobe izpremenjene podpore, se izplača ista šele prihodnjo soboto z zaostalim plačilom vred. Tem pa, katerim je podpora ustavljena, se naznani ustavev iste še do časa. V družinah, kjer so dobivali po dva ali trije, se je ustavila podpora vsem razen enemu. Temu pa, ki se je podpora obdržala, so se pridale družinske doklade za vsako osebo v družini. Podpore sprejme najstarejši upravičenec za celo družino skupaj in se mora isto vpoštevati za celo družino, t. j. za upravičenca in ostale njegove sivojce.

Da ne bo napačnega mnenja o podporah, je dobro, če v informacijo pripomnimo sledeče: Brezposelne podpore že po svojem imenu povedo, kakšen namen imajo. Da se preprečijo one žalostne slike mnogih brezposelnih, ki so ravno v času brezposelnosti morali stradati, trpeti najhujše pomanjkanje in se dostikrat oprijeti nezdravega posla, je poverjeništvu za socialno skrbstvo odredilo imenovane podpore. S tem pa ni rečeno, kakor že naredba poudarja, da so do podpore upravičeni vsi brezposelni. Komisija je ustavila podpore onim, ki imajo hišo, posestvo in še živino, onim pa, ki nimajo nič, je pa še podpora pridala. Brezposelna podpora pa nikakor ne služi v ta namen, da bi jo kdo izrabljaj za napravo nove obleke, pri tem pa bi nujno potrebni trpeli. Vsako vznemirjanje je pri tem nepotrebno in zaman. Komisija se je zavedala svoje dolžnosti, upoštevala okolnosti prosilcev in po istih tudi odlašala.

ODGOVOR NA VPRAŠANJE.

M. Z., M. D. Na Vaše vprašanje, ali ostanejo oni, ki niso hoteli vplačati prispevkov, za mesec januar, še člani stro-

kovne organizacije, odgovorimo sledeče: Člani organizacije so isti, kateri praujejo redno mesečne prispevke. Ker v danem slučaju, kakor ga Vi navajate, razni člani niso hoteli vplačati prispevkov za svojo organizacijo, čeravno se je plačevanje istih za par mesecev že izpregledalo, se ti člani ni ne morejo več prištevati k rednim članom, kakor sploh ne k članom. Ta ukrep odgovarja pravilom J. S. Z. Mi svetujemo Vam, da se isti kar izbrišejo iz članske knjige. Pri centralnem tajništvu se na take člane, ki samo čakajo, kdaj bodo pečeni golobje sami v usta leteli, ne bomo več ozirali. Ljubše nam je, ako bo organizacija manjša, pa bo ista imela same vztrajne in značajne člane, s katerimi se bo dalo kaj doseči. To izjavo, prosimo, naj vzamejo obenem vsi prizadeti na znanje.

Zaupnice in blagajničarje prosimo, naj nemudoma poberejo še zaostale prispevke in jih vpošljejo centrali. Prispevki za mesec februar ostanejo ravno isti, kot so bili za pretekli mesec. Odstopivšim članom in članicam se imajo takoj pobrati članske knjizice in poslati centrali. Večerni list se jim ima takoj ustaviti.

Služkinja.

Služkinje so vzrok, da.... Povsod, kamor pridemo, če napelje pogovor na otroke, slišimo in se nam očita, da smo me krive, da gospodinjje nimajo otrok. Namenila sem se, da napišem par vrstic o tej stvari. Služkinja, uboga raja, trpi, se muči, potem pa mora slišati takšne očitke. Vsega mora biti kriva služkinja. To ti je krik. Gospodinja bi imela rada otroke, pa ji zopet služkinja ne pusti. Tovarišice, ali se vam ne bo zdelo smešno, da smo me krive tega zla. Vprašanje pride, na kakšen način je vendar mogoče to, ko je služkinja vendar samo za kuhinjo, eventualno tudi za pospravljanje. Prosile bi namreč tiste gospe, da nam pojasnijo, v kakšni zvezi so otroci s kuhinjo in pospravljanjem. Pridimo k stvari! Slišala sem večkrat opazke, da takšna gospa, ki ima otroke, težko dobi služkinjo. Na to lahko popolnoma mirno rečem in mislim, da, tudi lahko v imenu vseh vseh tovarišic: Nobena služkinja se ne bo branila iti v službo k gospe, ki ima otroke. Ako se pa katera brani, se gotovo ne brani zaradi tega, ker so otroci, ampak zaradi sitnosti gospodinje. Neka tovarišica se je izjavila, da je bila trikrat v službi, kjer so bili otroci, četrtič je pa nobeden ne dobi več, razen ako bi poprej poznala značaj gospodinje. Dan na dan je treba poslušati psovke. Enkrat pride otrok s kakšno lažjo ali kaj podobnega. Drugič vidi služkinja napako na otroku in ga posvari, pa je zopet ožen v stregi. Vsega je kriva služkinja. Kjer so pa takšne razmere, je pa samo po sebi razumljivo, da se služkinja brani iti v takšno službo, ali pa gre samo v skrajni sili. Postene služkinje se ne bojimo iti k družinam, kjer so otroci, pač pa se bojimo družin, kjer so slabo vzgojeni otroci. To pa je največkrat krivda mater-gospodinje. Seveda pripoznamo, da se najde služkinja, ki ima tudi to napako, da se brani take službe, kjer so otroci. S tem pa ni rečeno, da so vse takšne. Kajne, tovarišice, da lahko tukaj pribijem, da ta vzrok ne drži. Gospodinje naj bodo vsled tega brez skrbi. V služkinjah ni potreba iskati vzroka. Išcite ga kje drugje, bode bolj utemeljen in ne bo prizadela oseba, ampak popolnoma kaj drugega. Toliko v pojasnilo. Tovarišice, me pa pojdimo svoj pot. Samo to vas prosim, da se takšnih služb z otroci, ki so dobri, ne boste branile, izvzemši takšnih, kot sem jih tu navedla.

Maribor. V nedeljo, 22. t. m. ponovi tukajšnja skupina služkinj v Narodnem domu, popoldne ob 4. uri igro »Lurška pastarica«.

Lesni delavec.

Vsem lesnim delavcem. Prosim, da pošljate dopise na »Zvezo lesnih delavcev«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna II. nadstropje.

Na zborovanju lesnih delavcev v Železnikih, se je obrazložil program naše strokovne organizacije. Delavstvo je uvidelo potrebo stanovskega združenja. S tem bomo izvojevali za se enakopravnost. Na delo vsi, ki vam je za zmago krščanskega demokratizma!

Delavstvo pri grofu Thurnu v Mežici je zaposleno pri žagi in dobavi hlobov, kar je jako naporno delo. Plača pa ta nemški grof povprečno 18 K na dan. Ali ne ve, da delavstvo ne more s to borno plačo živeti. Kjer je organizirano delavstvo, bo tudi prišlo do bolj-sega gmojnega položaja.

Viničar.

Ljutomer. Misel združenja in samopomoči se je v zadnjem času začela širiti med priprosti viničarskim delavstvom, o katerem se je dosedaj mislilo, da je samo zato tukaj, da dela leto in

dan, v lepem in grdem vremenu, samo da se polnijo delodajalčeve kleti in njegov žep.

Neznosne razmere, draginja in nje tovarišice so izzvale odpor, ki je upravičen, ker viničar je pri današnjih razmerah obsojen na smrt in vendar ima vsak človek, član človeške družbe pravico do življenja in obstoja.

Plače, ki so v vinogradniških krajih, posebno pri nas v Ljut. okolici običajne, so take, da delavec nikakor ne more životariiti, kaj šele živeti. Stoje v višini 4 — 5 kron dnevno, pri nekaterih gospodarjih morebiti kaj več, in s tem naj potem oskrbi viničar sebe in svojo rodino in jo ohrani v takem stanju, da je zmožna izvrševati svoje delo vsak čas, v lepem in grdem vremenu.

Prošnja v tem oziru je šla na vlado in na njej je sedaj ležeče, da enako drugim stanovom tudi viničarje in vse vinogradniško delavstvo vzame pod svoje varstvo in pritisne na delodajalce, da nekoliko od svojih dohodkov odstopijo delavcem v obliki višjih dnevnih plač.

Čipkarica.

Žiri. Nečuveno je, s kakšnimi razlogi se odklanja podpora čipkaricam. So čipkarice, ki so popolnoma brez vsakršnih sredstev in brez vsakršnega zaslužka, a jim je podpora enostavno odbita. Ali vlada ne ve, da je pri nas koruza že po 6 K kilogram? Gospodje, ki se spodtikate nad vobno podporo, preskrbite ljudem zaslužek in zaslužku primerne cene in nihče ne bo vprašal za podporo. Sicer bomo pa o tem še govorili. Nekateri pošiljajo pritožbe na vlado, češ, da podpore ni potreba. S temi brezsrčnimi ljudmi bomo tudi obračunali, ker krivice ne smemo trpeti. Naj bi rajši prišli sami do spoznanja!

Razne novice.

S topom na razbojnike. V avstralskem mestu Gleurowanu so lovili tatove, vlomilce in razbojnike. Vsa ta lepa družba se je zabarikadirala v velikem hotelu sredi mesta. Redarji niso nič opravili, vojaštvo tudi ne. Ni preostalo druge nego priti s topom, ki je raznesel poslopje. V boju s lopovji je padlo 9 redarjev in nekaj vojakov. Odškodnina za razbito veliko poslopje je znašala 2 milijona in 300 tisoč kron. Pri nas pa se v hotelih zbira jo veržniki. Tudi te bi bilo treba pregnati s topovi. Pri tem bi bilo seveda konec vseh ljubljanskih hotelov. Pa policajev in vojakov bi bilo tudi premalo za ta boj.

Z bombo na luno. Nemci se naj gre do solit s svojim topom, s katerim so streljali iz St. Gobaina v Pariz, 70 milj daleč. Amerikanec Robert R. Goddard iz Clark vseučilišča je znašel tako bombo, s katero lahko ustrelji direktno na luno. — Bomba, katero je profesor znašel preleti v eni sekundi 800 čevljev. Poleg tega trdi profesor Goddard, da se na to bombo lahko natakne registracijski aparat, ki bi zaznamoval gostost ali redkost zraka in druge naravne pojave, kar bi bilo za znanstvo neizmerne važnosti. Ta bomba leti naravnost v zrak in pride zopet naravnost nazaj. Največja višina, do katere se je človek do danes dvignil v zrak je 19 milj, toda ker se zemeljska atmosfera razprostira do 200 milj nad zemljo, bi s pomočjo nove iznajdbe lahko odkrili nove svetove, itd. Prof. Goddard je prepričan, da bo lahko na luno streljal.

Eden je zvit, drugi pa še bolj. Tudi tihotapci z žganjem v Ameriki nimajo žaganja v glavi. Ameriški listi poročajo: — Rojaki se spominjajo, da smo pred nekaj tedni poročali, da so v Newyorku letos jako poceni prodajali božična drevesa, nekatere trgovine so jih pa celo dajale za stonj. Vzrok so tedaj navedli, ker je bilo preveč dreves na trgu. Sedaj pa se je znašlo, da so ta drevesa prišla iz Canade, in da je bilo v drevesih lino žganje, katero so v drevesih utihotapili preko Canade v Zedinjene države. Potem ko so na skritih krajih vzeli žganje iz dreves, so drevesa poslali na trg, kjer so jih lahko poceni dajali, ker so »vrednost« že prej izsrebali iz njih.

Narodno gledališče.

Kristalni grad se imenuje nova Funtkova drama, katere premijera bo v soboto 14. t. m. Prva repriza bo v nedeljo 15. t. m. zvečer izven abonementa.

Opera:

Dne 12. febr., četrtek: »Rusalka«/2.

Abon. C/33.

Dne 13. februarja, petek: »Mignon«.

Abon. E/33.

Drama:

Dne 12. februarja, četrtek: »Brezdno«.

Abon. E/32.

Dne 13. februarja, petek: Zaprt.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.